

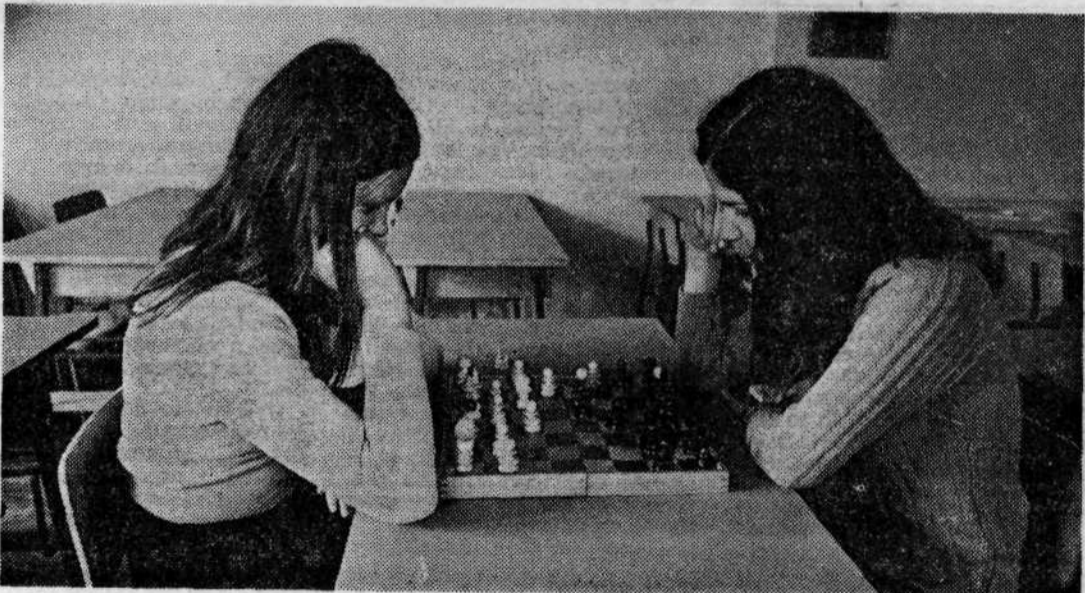
TIŠINA, NE MOTITE, PROSIMO!

Medtem, ko se maturantke pripravljajo za zrelostni izpit v svojih sobah, se dekleta nižjih letnikov učijo v skupnih učilnicah.

HMMM, KAJ BO DOBREGA DANES?

Mogoče bo spet jabolčni zavitek, tega imajo dekleta najraje

URICE OB ČRNO BELIH POLJIH

Da ne bi kdo mislil, da je šah predvsem igra za moške! Poskušajte izzvati dekleta v DAC...

PRVE JUTRANJE SKRBI

Pred odhodom v šolo ali v učilnico mora biti spalnica vzorno urejena.

DAČ: na mizicah ikebane, na posteljah in po stenah lutke – in vzlic težavam dosti dobre volje

Spominjam se, bilo je v srednji šoli. Ko v razredu med odmorom nismo imeli kaj pametnega početi, smo se dekleta in fantje zbirali po skupinicah in se pogovarjali o tisočih samo naših majhnih skrivnostih. Ob neki taki priložnosti sta se sošolki posebno razvneli ob vprašanju, ali je bolje stanovati doma, pri starših ali pa v dijaškem domu. Ena drugi sta zavidali in se sklicevali na »svobodok«, družabno življenje, na »oh groza!« stroge starše – in vzgojitelje... Ne vem, kako se je ta besedni dvoboj končal, ker nas je prekinil »matematkar«. Pa saj do pravega zaključka niti ne bi prišli.

Potem se mi pozneje pravzaprav nikoli ni ponudila priložnost, da bi preskusila ono drugo stran – življenje v dijaškem domu – vse do včeraj...

Tolikokrat sem že slišala za DIC in DAČ in Poljane, ampak včeraj sem kar malo postopala semintja po tisti vzpetinici na desnem bregu Ljubljane. Potem sem pa kar sledila dvema dolgolasima, tenkonogima dekletoma, ki sta pri vrhu vzpetinice zavili v desno. Zdelo se mi je, da jima kar na nosu piše, da sta srednješolki in nisem se zmotila. Ljubeznivo sta mi pojasnili, da sem kar prav prišla, če iščem dijaški dom Anice Črnejeve (popularneje DAČ).

OD 14 DO 18 POMLADI

In čeprav sem na pogovor zamudila dobre pol ure, smo se z ravnateljico Marto Kuret in vzgojiteljico Marijo Šorak hitro zapletle v zanimiv pogovor.

V štirih, malce razmetanih stavbah doma Anice Črnejeve na Poljanski živi 320 deklet, ki štejejo od približno 14 do 18 pomladi. Si predstavljate, kakšna vrsta bi jih bila, če bi se denimo na telovadnem igrišču vse razvrstile v »vrsto zborov«? No, to praktično ni mogoče, saj bi skoraj težko našli, katere šole obiskujejo in kakšne obveznosti imajo.

Za domačo orientacijo pravijo, da stanujejo dekleta v pročelni stavbi, to je tista ob Poljanski cesti, pravokotno se je drži dvorišča, podolgovata stavba z balkoni, na levi strani je stavba, ki jo imenujejo bolniška, zato ker imajo tu nekaj bolniških sob in čez dvorišče (precej oddaljena) je tako imenovana nova stavba. Ko sem si v spremstvu vzgojiteljice ogledovala sobe in sobice in stavbe od zunaj, se mi je zdelo, da bi vsi ti častitljivi stari zidovi, železne peči po sobah in ponekod škripajoči parket, zaslužili vsaj omikanje. Dolgo so vzdržali, saj se najstarejši, pročelni del ponaša z dvestoto rojstno letnico in še nekaj čez. Da, prav ste prebrali 200!

A NI SOB S 50 POSTELJAMI!

Ampak, prosim, poudarite, da ni res, da imamo pri nas sobe

s petdesetimi posteljami, kot so nam pripisali – me je opozorila ravnateljica, ko smo se v njeni sobi zopet pogovarjali o razmerah v domu. Ogledala sem si sobe, največje med njimi imajo deset postelj. Oprema je skromna, ampak iznajdljive dekliške roke so v še tako skromnih razmerah znale ustvariti tisto domačnost, tako značilno za dekliške sobe. Kaj je to? Ne vem; to je tisto, kar znajo ustvariti samo ženske roke. Stene so oblepljene s slikami Alaima Delona, Ryana O'Neilla, Ota Pestnerja in kdo bi jih še našteval. Ponekod so na mizicah čudovite ikebane; svetle so dekleta nabrala na nedeljskem sprehodu proti ljubljanskemu gradu, na posteljah in po stenah so nepogrešljive lutke. Še največ časa za klepet so imele dijakinje iz nižjih letnikov, maturantke so preveč zaplajene v knjige in zvezke.

KOT SKUHA MAMA

Naši sogovornici sta bili Sonja Lokar iz Ajdovščine, dijakinja vzgojiteljske šole, ki mi je zaupala, kakšen »show« so uprizorile včeraj dekleta z njenega hodnika (pa ni za objavo) in Nives Saksida, ki je doma iz Prvačine in je dijakinja aranžerske šole. Ko sem jo vprašala, kaj bi spremenila v domu, ko bi bila en dan ravnateljica, se je najprej malce zamislila in mi brž začela naštevati, da bi imele potem zvečer več izhoda, boljše hrano... A kakšno? Hm... Kako bi rekla... tako, kot jo mama skuha! Ko smo se temu vsi prisrčno nasmejali, se je spomnila, da bi bilo malce težko ustrezno 320 različnim željam. Je kar dobro tako, kot je, je ob koncu sklenila.

In kako naj sama sklenem svoje občutke? Kako naj jih spremenim v drobne, črne črke, besede?

Predvsem to, že leta in leta govorimo o težavnem položaju ljubljanskih dijaških domov. Vedno znova ugotavljamo in kimamo, da so ponekod prostori skrajno nefunkcionalni. Na primer dekleta v dvoriščni stavbi morajo na sanitarije sredi dneva ali noči preko dolgega, mrzlega hodnika in balkona in ni malo prehladov in tipičnih ženskih obolenj. Kdo je za to odgovoren?

Vzgojiteljice, ravnateljica in dekleta upajo. Upajo, ker jim obljubljajo, da se bodo razmere izboljšale. Upajo, ker so ženske, ki znajo skromne sobice spremeniti v svoja kraljestva, ker so to v večini bodoče vzgojiteljice, medicinske sestre, aranžerke, upajo, ker namesto zgubljanja časa v tarnanju vsako prosto minuto izkoristijo za ročno delo, za petje in ples, za dobro voljo. Upajo tudi zato, ker si vzgojiteljice prizadevajo, da bi jim bile v trenutkih stiske in radosti prave matere. In ko zapustijo dom po koncu šolanja, se zopet vračajo na pominek, po spomine.

RAJKA RAKAR